

det var i hvert Fald i Sommeren 1921, at Generaltolddirektøren af Ministeriet fik Ordre til at forberede Toldloven. Det var os alle paafaldende, at denne Forberedelse var begyndt saa sent. At der var gaaet et forberedende Arbejde forud ved Indsamling af Materiale, vidste jeg meget vel, men det laa langt tilbage i Aarene. Det var paabegyndt før Krigen, og dette Materiale er sikkert ikke blevet gjort synderlig fyldigere fra Sommeren 1920 til Sommeren 1921; det var væsentlig det samme paa begge Tidspunkter. Derfor kunde Regeringen lige saa godt have begyndt Forberedelsen i Sommeren 1920 som i Sommeren 1921. Ja, hvis den højtærede Regering straks efter at være kommet til Roret — jeg tror, det skete 5. Maj 1920 — havde givet Generaltolddirektøren Ordre til nu at tage fat, havde man endda haft en hel Sommer til Forberedelsen i Stedet for nu en halv, væsentlig paa Grundlag af det samme Materiale. Saa kunde Toldlovsforslaget have været forelagt i Oktober 1920. Den højtærede Finansminister har nu erkendt, at det havde været et langt gunstigere Tidspunkt end i Fjor og et langt gunstigere Tidspunkt end i Aar. Regeringen er, som jeg hævdede, atter kommet for sent, atter kommet bagefter, og den Paastand har den højtærede Finansminister ikke afkræftet.

Drachmann: Den højtærede Finansminister ytrede med en Beklagelse, at Standpunkterne i denne Sag fra begge Sider havde fjernet sig fra hinanden. Jeg vil heroverfor gerne slaa fast, at vi staar paa vort hidtidige Standpunkt, og at vi ønsker at støtte denne vor hidtige Opfattelse paa de indhøstede Erfaringer, der som før omtalt er gjort. Vi vil med andre Ord staa paa Virkelighedens Grund, og jeg synes ikke, det berettiger til at beskyldes os for at skærpe Modsætningerne i denne Sag. Da den højtærede Finansminister har henvist til vor Udtalelse ved Landsraads mødet i 1920, vil jeg gerne med den højtærede Formands Tilladelse oplæse denne Udtalelse for at vise, hvor uforandret vor Stilling er. Den vedtagne Udtalelse lyder saaledes: „I Stedet for Indførselsforbud, der altid rammer Dele af Næringslivet haardt og uførtjent, bør derfor som midlertidig Foranstaltning Toldsatserne automatisk bringes i Overensstemmelse med det Prisniveau, paa Basis af hvilket den nuværende Tarif i 1908 blev bygget op. Samtidig bør den bebudede Toldrevision fremskyndes allerede for derigennem at skaffe

det fornødne Grundlag for den gennemførte Traktatpolitik, som den moderne Verdensudvikling saa bydende fordrer — dobbelt nødvendig for et lille Land, hvis industrielle Produktion kræver Beskyttelse mod et mægtigt Udlands Konkurrenceoverflod. Tiden er desuden inde til at tage under grundig Overvejelse, om og i hvor stort Omfang Værditold kan afløse Vægttold“. Jeg tror, at dette ikke helt dækker den højtærede Finansministers Opfattelse af, at vi ved denne Udtalelse skulde have givet uforbeholden Tilslutning til Værditolden. Men naar den højtærede Minister gik videre og beklagede, at vi ikke paa en Maade havde slaaet til i 1920, saa vil jeg blot sige, der var jo intet at slaa til til, thi, som den højtærede Minister selv har redegjort for, forelaa der ikke paa det Tidspunkt et Forslag, og da det først kom langt senere, har en god Skæbne villet det saaledes, at vi har faaet praktiske Erfaringer for Værditoldens Virkninger, og disse ønsker vi altsaa at bygge vort Syn paa. Jeg vil gerne have Lov til at redressere Venligheden fra den højtærede Ministers Side og sige, at ogsaa vi ved, at der er saa megen Klogskab blandt Venstre og Venstres ledende Mænd, at vi haaber, Venstre maa komme til samme Resultat som vi.

Rode: Den højtærede Finansminister vilde forklare det almindelige Mishag, som har omgivet dette Lovforslag, dermed, at det var alle Toldlovsforlags Skæbne. Men dette er ingenlunde rigtigt; Toldlovsforslag har den samme Skæbne som andre Lovforslag, at de bæres igennem, naar der er en tilstrækkelig stærk Opinion for dem, men det, der har ramt dette Lovforslag, er, at det ingen Steder kan finde sin Støtte, slet ingen Steder. Det var det, jeg dokumenterede gennem Paavisningen af, hvad Erhvervene maa sige til dette Lovforslag, hvad Forbrugerne maa sige til dette Lovforslag, og hvad der saa i øvrigt ogsaa politisk siges om det. I nogen Modsætning til Bemærkningen om den Skæbne, som ramte alle Toldlovsforslag, stod en Bemærkning af Finansministeren om, at andre Landes Regeringer havde det rigtignok lettere, end de danske havde det, for de fik næsten altid deres Toldsatser gennemført uden Vanskeligheder. Jeg ved ikke, hvad den højtærede Finansminister har ment med denne ganske urimelige Paastand, som om der ikke i alle Lande staar Kamp om Toldsystemer, som om der ikke i alle Lande, hvor der er modstridende Erhvervsinteresser og